SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCIV. No. 199. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 16, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го ЖОВТНЯ 1987 Ч. 199. РІК XCIV.

УКРАЇНЦІ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДЗНАЧИЛИ 200-ЛІТТЯ КОНСТИТУЦІЇ ЗСА

На чолі маршу (зліва): інж. М. Борецький, о. митрат М. Борисенко, С. Гавриш, а далі ветерани.

Філядельфія. — У суботу, 3-го жовтня ц.р., тут відбулося величаве відзначення 200-ліття Конституції ЗСА і Тисячоліття Християнства в Україні підготоване Українським Громадським Комітетом 200-річчя Конституції ЗСА.

Програма дня складалася з трьох частин: маніфестаційного походу, церемонії зложення вінка біля Дзвону Свободи і головної програми в Павільйоні Конституції.

Програма відзначувань згаданих річниць почалася о год. 2-ій по полудні маніфестаційним маршем від Кеннеді Плаза по вулиці Маркет до Площі Незалежности. Біля 700 українців почали похід в легкий дощ під ескортою поліційних автомашин з десятками стандартного розміру українських, американських і групових прапорів та понад сотню меншого розміру українських прапорців. Похід очолив маршал походу суддя Лілієн Подґорскі. Відтак дві гуцулки несли вінок. Після вінка йшли уповноважені комітетом для переведення церемонії складення вінка біля Дзвону Свободи — о. митрат Михайло Борисенко, о. прелат Михайло Федорович і інж. Методій Борецький. Після цього українсько-американські ветерани несли три прапори — американський, український і свій власний . Опісля члени танцювального ансамблю „Черемош", а відтак члени СУА несли цілий ряд американських і українських прапорів. Тоді слідували гості з членами комітету ,товариства, парафії і поодинокі особи. Похід супроводився під звуки українських пісень (особливо марщових) голосникової системи вмонтованої на автомобілі, якою успішно займався д-р Ігор Мірчук. Під час походу роздавано летючки (звернення до американських співгромадян з інформаціями про наш тисячолітній ювілей і українську участь у відзначуванні 200-ліття Конституції ЗСА).

Біля 3-ої год. по полудні відбулася церемонія покладення вінка біля Дзвону Свободи, яку довершили о. митр. М. Борисенко, о. прелат М. Федорович і інж. М. Борецький. Вінок несли і брали участь в кладенні вінка дві гуцулки, Арета Ґарасимович і Дана Тодорів. Покладенню вінка приглядалося біля 160 осіб, переважно не-українців і репортери. Вінок був виготовлений із живих рож, червоних, білих і синіх, з блакитною лентою на якій був напис: Ukrainian American Committee "We the People 200".

Перед самим початком головної програми почав падати зливний дощ. В тому моменті представник аґенції We the People 200, Inc. погодився перенести програму з площі Джадж Луїз Квадренґл до середини павільйону. Отже головна програма відбулася в Павільйоні Конституції. Програма почалася о год. 3:10

(Закінчення на стор. 3)

НТШ ПЛЯНУЄ ВИДАВАТИ ЕНЦИКЛОПЕДІЮ У ДІЯСПОРІ

Ню Йрок. — У п'ятницю, 9-го жовтня ц.р., відбуося тут у залі Дому НТШ майже цілоденне засідання Президії Управи Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, в якому взяли участь голова д-р Ярослав Падох і члени Президії: о. Мелетій Войнар, Василь Калинович, Іван Кедрин, Ольга Кузьмович, Василь Лев, Григор Лужницький, Василь Маркусь, Роман Осінчук, Леонід Рудницький та Іван Сєрант. Приявними були також прибули із Мюнхену д-р Атанас Фіголь, найтісніше пов'язаний із виданням Енциклопедії Українознавства, і мгр Володимир Баранецький, голова Фундації для видання Енциклопедії української діяспори.

Головуючий д-р Я. Падох згадав на вступі аж 13 дійсних і звичайних членів та членів добродіїв НТШ, які відійшли у вічність. Він предложив на письмі обширний звіт з діяльности товариства від останнього пленарного засідання Управи 6-го грудня 1985 року і запропонував теж низку конкретних постанов, що їх після дискусії прийняла Президія.

Із прийнятих ухвал найважливішою є схвалена одноголосно резолюція, щоб з проф . В. Маркусем підписати умову на п'ять років його праці над Енциклопедією української діяспори у співпраці з Фундацією заснованою для цього діла. Д-р В. Маркусь, професор університету Лойола в Чикаґо має у цій справі добрий досвід, бо працював над виданням енциклопедії у Сарселі. Проєкт такої нової енциклопедії з'ясував докладно проф. Маркусь. Згаданий вгорі д-р А. Фіголь поінформував приявних про стан праці в Сарселі після смерти творця і головного редактора Енциклопедії Українознавства проф. Володимира Кубійовича. Текст умови з проф. В. Маркусем буде підданий на затвердження повній Управі 12-го грудня ц.р. Мгр В. Баранецький з'ясував Фундації справу.

Касир д-р І. Сєрант, директор Кредитової Кооперативи в Ню Йорку, склав докладний фінансовий звіт по день 30-го вересня ц.р..

Д-р Л. Рудницький, науковий секретар, звітував про видавничі справи. В останніх днях появилася книжка у серії Бібліотеки українознавства померлого передчасно видатного мистця Петра Андрусева „Мистецтво — найсильніша зброя" під редакцією проф. Г. Лужницького та із вступом найкращого сучасного мистецтвознавця Святослава Гординського. У друку знаходяться в серії українознавства книга покійного прем'єра УНР Бориса Мартоса п. н. „Визвольний здвиг", при допомозі окремого комітету, який зібрав ті твори й упорядкував під проводом д-ра О. Темницького. У друку знаходиться теж книжка покійного письменника Михайла Островерха п. н. „Спадщина" із вступом І. Кедрина. Президія прийняла до відома, що літом ц.р. у Гантері д-р Я. Падох та І. Кедрин переговорили безпосередньо з мистцем Едвардом Козаком справу видання його книги півальбомного формату, до якої вступ напише С. Гординський, автобіографію зладить сам автор і вибере туди деякі свої друковані і недруковані сатиричні нариси, як теж багато кольорових відбиток його найкращих мистецьких творів. Для фінансування тієї праці разом із НТШ створилася вже два місцеві комітети, зацікавлені в появі такого твору, і його поява залежить виключно від автора. Д-р Я. Падох повідомив, що закінчив працю про „Українське судочинство і судівництво". Потверджено, щоби видати трьома мовами люксусового і ілюстрованого „Слово о полку Іго-

(Закінчення на стор. 3)

Й. Тереля і Д. Шумук зізнаватимуть в Конґресі

Вашінгтон. — Тут в приміщеннях Дирксен Сенат Білдінґ у кімнаті ч. 138 в четвер, 22-го жовтня ц.р., о год. 10-ій ранку Йосиф Тереля і Данило Шумук будуть зізнавати перед конґресовою Комісією безпеки і співробітництва в Европі.

Йосиф Тереля це відомий оборонець Української Католицької Церкви в Україні який за її оборону просидів 18 років у совєтських тюрмах, таборах і психіятричних лікарнях. Від 30-го вересня ц.р., він проживає в Канаді, куди прибув через Голляндію з дружиною та трьома дітьми.

Данило Шумук, 72-літній член Української Гельсінкської Групи, уважається найдовше покараним в'язнем совісти у Совєтському Союзі. З травня ц.р. проживає в Канаді куди приїхав після отримання совєтської візи на виїзд по 40-літнім ув'язненні з того 32 роки у таборах ҐУЛаґ. Разом з ними перед комісією зізнавати будуть також два грузини, Тенґіз і Едвард Ґудави.

По полудні того самого дня у залі ч. 216 сенатського будинку Гарта від год. 4-ої до 6-ої відбудеться прийняття з перекускою і напитками в честь Д. Шумука і Й. Терелі, а господарем цього прийняття є сенатор з Ню Джерзі Френк Лотенберґ.

З Нюарку поїде автобус до Вашінґтону з-під церкви св. Івана Хрестителя о год. 4-ій ранку. За інформаціями слід звертатись до Божени Ольшанівської (201) 581-5000 днями, а (201) 373-9729 вечорами.

Американський дезертир розчарований СССР

Москва. — Як подає кореспондент „Ню Йорк Таймсу" з Москви Філіпп Таубман,американський вояк Вейд Робертс, який в місяці березні втік до СССР тепер розчарований тамошніми обставинами і працею, що її йому дали,старається про дозвіл переїхати до Східньої Німеччини, а відтак до ЗСА.

Про свою втечу до СССР разом із німецькою приятелькою і перебування у азійській частині СССР, де його примістили, про працю з трійливими гадинами і незрозумілу для нього культуру він дав ряд інтерв'ю в останньому місяці, за тихою згодою совєтських властей.

Тепер він приїхав до Москви і зовсім ясно говорить про свій досвід перебування в СССР, та хоче зустрітися із західніми журналістами, щоб їм розповісти про своє переживання. 22-літній В. Робертс заявив, що він ніяк не хоче вразити совєтські власті, які уможливили йому приїзд і перебування на терені СССР, але надіється що розголос його справи у пресі допоможе йому повернутися на Захід. Як причину свого дезертирства із третього батальйону піхоти, до якого він був приділений з осідком в Ґіссен, В. Робертс подає, що його переслідували його зверхники в американській армії за те, що він приязнився з німцями, зокрема із жінкою з якою опісля втік до СССР. Власне через ці переслідування він втік із частини, при якій служив і скривався в Німеччині в Східньому Берліні аж до 5-го квітня, коли разом із своєю німецькою приятелькою вони літаком переїхали до Москви та попросили там азилю. Після кількох днів переслухань та інтерв'ю зі совєтськими репортерами їх перевезли до столиці туркменської республіки, на кордоні Ірану, де В.Робертс дістав працю в дослідному інституті із трійливими гадинами.

ВІДЬОМСЬКИЙ ТАНЕЦЬ ДОВКОЛА ВОЄННИХ АРХІВІВ ООН РОЗПОЧАВСЯ

Ню Йорк. — Департамент справедливости, зглядно його бюро для спеціяльних інвестигацій (ОСІ), що його очолює тепер Ніл Шер перший раз покористувалось обвинувальними матеріялами з воєнного архіву Організації Об'єднаних Націй, зібраного, як відомо, представниками 17-ти країн який досі зберігався в гострій таємниці, проти 72-річного Пітера Квінтуса з місцевости Вашінґтон у Мишиґені, обвинуваченого у воєнних злочинах, нібито доконаних ним в роках 1940-44 в концентраційному таборі Майданек в Польщі.

Досі, Департамент справедливости, зглядно адвокати ОСІ, користувались тільки обвинуваченнями отриманими з лябораторій КҐБ і жидівських джерел, тепер помічники ОСІ, які працюють, чи радше риються в архівах день й ніч на „добровільній базі", хоч формально архіви ще не є відкриті для загального користування, знайшли досіє Квінтуса у згаданих архівах і передали його державному прокураторові для використання на процесі.

Одинокою особою, проти якої були вжиті матеріяли з архіву ООН, був дотепер теперішній президент Австрії, а колись на протязі 10-ох років, генеральний секретар ООН д-р Курд Вальдгайм, прізвище якого як кажуть інформатори, було в категорії „А" на згаданих списках, тобто тих осіб минуле яких не вияснене і які є небажаними відвідувачами на території ЗСА. Згаданий Н. Шер заявив, що до кляси „А" зараховані були особи проти яких комісія ООН мала достатньо доказів, щоб притягнути їх до судової відповідальности.

В телефонічному інтерв'ю Н. Шер заявив, що його бюро намагається приспішити відкриття архіву ООН для загального користування, бо тоді леґше буде отримати усі документи з категорії „А", які мають 25,000 прізвищ з характеристиками і описами воєнної діяльности. Досі Департамент справедливости мусів індивідуально звертатись до ООН за потрібними документами і назвати прізвище особи чи осіб, яких обвинувачується у воєнних злочинах. Шер додав, що він волів би, щоб „дослідники перечесали цілий архів і шукали за доказами де тільки можна".

Досі тільки акредитовані урядом дослідники мали право переглядати архівний матеріял, Шер воліє, щоб „кожний" мав до нього доступ. Перед у цій кампанії веде Ізраїль, який робить тиск по всіх лініях за відкриттям архіву. Франція і кілька інших держав, членів воєнної комісії, противлятся цьому, бо, на їхню думку, можуть постраждати невинні особи під час процесування документів, розпалення до живого взаємної ненависти, поширення антагонізму, обвинувачень тощо.

Деякі політичні спостерігачі вважають, що занадто сильний тиск Ізраїля і заповіджене Американським жидівським комітетом видання брошури, яка включатиме 24,453 прізваща з архіву ООН, масове поширення цієї брошури серед населення ЗСА й інших країн, спричиниться до поглиблення процесів антисемітизму і взаємної ненависти. Але відьомський танець вже розпочався і, як заявили представники Франції до цієї теми: „бажання помсти за всяку ціну, релігійні й расові пересуди, неконтрольовані пристрасті ведуть людство до упадку".

Багаро розсудливих аналітиків вважають, що ця справа вже вихопилась з-під контролі і тому її зручно використовують, наприклад, совєтські органи державної безпеки (КҐБ).

„ЛЕМКОВИНА" ПРОГОМОНІЛА ПО СХІДНЬОМУ ПОБЕРЕЖЖІ

Ню Йорк (В. Л-ць). — Неділя, 11-го жовтня ц.р., була своєрідним святом мистецтва, днем тріюмфального виступу мистецького колективу „Лемковина", що приїхав сюди з далекої Польщі, завдяки старанням Генрі Міхальского, імпресаріо Михайла Івасівка і за спонзорством Українського Народного Союзу, які доклали максимум зусиль, щоб концерти у багатьох громадах були успішними.

Концерт у нюйоркському Фешен Інституті, велику залю якого, з понад 1,400 місць, заповнили люди, серед яких було багато й таких, які не завжди відвідують українські мистецькі вечори, концерти, академії, був успішним під кожним оглядом, вершиною реґіонального мистецтва досягнутого самовідданою працею ансамблю й талановитого дириґента Я. Трохановського.

Серед публіки було чимало не-українців, а мабуть було таки найбільше лемків, тобто вихідців з тієї частини української землі, яка пережила страшне лихоліття, переслідування і вивози, шикани на нових поселеннях, розпалений до живого і підсичуваний комуно-польським урядом шовінізм тощо. Усіх їх змобілізувало повідомлення про приїзд „Лемковини", молодого реґіонального ансамблю, молодих людей, які живуть у розсіянні у 17-ох місцевостях, від Криниці аж до Сянока і тільки в ряди-годи з'їждджаються на проби під вмілим керівництвом свого дириґента і музичного керівника Ярослава Трохановського.

Керівником „Лемковини" є Петро Трохановський, брат дириґента, гарний баритон, декляматор, поет; організаційні справи цього унікального ансамблю полагоджує Юліян Неньо, а завдання конферансьє сповняє Павло Стефановський, автор дуже чуттєвого триптиху „Молитва до Шевченка", „Ще помним Лемківщину" та багатьох інших, прекрасний заповідач легкою лемківською говіркою, добрий інтерпретатор культурних жартів поміж піснями, що значно збагачувало програму концерту.

Ансамбль „Лемковина" в УНСоюзі

(Фота: ред. Рома Гадзевич, „Український Тижневик")

Концерти розпочиналися піснею „Гори наші", а другою у Канаді була пісня по-англійськи „О, Канада", а в З'єднаних Стейтах Америки „Це твоя країна", а потім попливли у чудовому виконанні „Лемковини": „В гаю зеленім", „Під облачком", „В темну нічку", „Казала мі мама", „Ей кручком коні, кручком", „Ой, кобимя біду знала", „Буд здрава землице", жартівлива „Дротар", „Тиха вода", „Бача", „Тече вода з-під явора", „Реве та стогне Дніпр широкий", а у другій частині: „Мила моя" в'язанка польських народних пісень, „Ей прид до нас шугаю", „Повіжте мі, куме Гнате", „Поведу коника", „Тяжко жити на чужині" (пісня створена лемківськими поселенцями поза Лемківщиною), „Їхав козак за Дунай", який казав заповідач, мусів обов'язково їхати через Лемківщину, і кінцеві: поема „Сон", яку деклямував автор Петро Мурянка-Трохановський на тлі пісні „Ой, верше мій, верше", що її співав хор, і „На Лемковині". Ще й досі бренять у вухах слова згаданої сантиментально-патріотичної пісні „В Карпатах десь народ воскрес. Право там не згине!"

Присутні по різному реаґували на пісні, музику, поеми. Одні стирали з очей сльозу, яка сама напрошувалася, інші чудувалися чому ми, українські поселенці, так мало знали про існування такої вартісної молодечої мистецької одиниці, яка плекає мистецтво Лемківщини, майже не торкнене зовнішніми впливами. Без сумніву „Лемковина" має цілий ряд добрих солістів, старших і молодших, між ними Марія Трохановська-Стиранка, діяч культури, і музикантів, які не тільки

(Закінчення на стор. 3)

ВИСТАВКА Л. ГУЦАЛЮКА

Ню Йорк. — У неділю, 18-го жовтня ц.р., о год. 1-ій по полудні, відбудеться виставка олійних картин маляра Любослава Гуцалюка, тут у ґалерії Об'єднання Мистців Українців Америки, при 136 Друга авеню. Тридцять п'ять олій — середнього і малого формату — здебільшого пейзажів із Франції, можна буде оглянути в днях від 18-го до 25-го жовтня. Відвідування виставки: в суботи і неділі — від 1-ої по полудні до 8-ої години вечора, а в тижні від 6-ої до 8-ої вечора.

У СВІТІ

АҐЕНТСТВО РОЙТЕРСА інформує з Москви, що совєтський керівник Міхаїл Ґорбачов запропонує в скорому часі реформу совєтського бюрократизму і роботу стратять напевно кількадесять тисяч партійних й урядових осіб, в першу чергу противників ґорбачовських реформ і політики „ґласності". Політичні спостерігачі і совєтські коментатори завважують, що звільнені з праці будуть в першу чергу деструктивні елементи, неініціятивні керівники, хабарники, розкрадачі державного майна та інші, але ці „реформи" не матимуть на меті когось спеціяльно принизити чи уподібнити зміни в СССР до китайської „культурної революції", яка тривала в тій азійській країні майже цілу декаду, тобто від 1966 до 1975 року. Розмовляючи з робітниками на вулицях Ленінграду, М. Ґорбачов підкреслив, що „ми повинні залишити у партійному й урядовому апараті лише стільки людей, скільки вимагає фунціональність адміністрації і партійних установ". Одним словом він дав до зрозуміння, що совєтський бюрократизм роздутий до тієї міри, що з ним не може дати собі ради партійне керівництво. Дипломати в Москві думають, що власне ці бюрократи зупиняють процес започаткованої Ґорбачовим нової політики, побоюючись за власну шкуру.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД пресс інформує, що генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов, виступаючи перед партійними працівниками Ленінґраду і Ленінґрадської области, домагався від членів партії підтримки його економічних реформ і політики „ґласності", тобто більш відкритого суспільства, бо інакше керівництво компартії буде змушене поробити далекойдучі зміни в обсаді ключевих позицій і керівного персоналу в багатьох партійних й державних установах. „Нашу партію тільки тому називають за кордоном революційною, бо вона не боїться жадних труднощів", — заявив М. Ґорбачов дуже підкреслено і піднесеним тоном. Він дорікав партійному активові за повільність у праці і ставлення бар'єр на шляху до заплянованих змін.

ОДНА З РАКЕТ, ЯКИМИ іранці обстрілювали столицю Іраку Баґдад, попала у шкільне приміщення. На місці загинули 32 особи, і зокрема діти, 218 були поранені. Президент Іраку Садам Гуссейн гостро запротестував проти бомбардування іранцями цивільних кварталів міста і вніс формальну скаргу на Іран до Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй і Президії Арабської Ліґи, яка незабаром засідатиме в столиці Йорданії Аммані.

В АМЕРИЦІ

ШКІЛЬНА РАДА ЛОС Анджелесу проголосувала зміну шкільного навчального року. Згідно з новим рішенням, що має увійти в життя з 1-им липня 1989 року, навчання в школах відбуватиметься цілий круглий рік. Це не означає, що дітвора буде ходити до школи довше як досі, бо навчальний рік дальше буде тривати 180 навчальних днів, тільки розклад навчання буде інший. Діти будуть мати більше вакацій, але коротші, наука триватиме 60 днів, по яких слідуватиме 20 днів вакацій, тобто вакації триватимуть один місяць в трьох місяцях року серпні, грудні та квітні. Зміну цю напевно будуть дуже пильно обстежувати виховники, батьки та провідники різних таборів для дітвори, але найбільше уваги приділять цій зміні шкільні ради інших міст.

У ВІВТОРОК, 13-ГО ЖОВТНЯ ц.р., президент Роналд Реґен відбув чотиригодинні відвідини Ню Джерзі, щоб підсилити передвиборчу кампанію республіканців до стейтового уряду. Президент, хоч і не пляново але все таки відрухово, висловився публічно на тему одобрення судді Роберта Борка, називаючи „політичним жартом" демократів. Не поминув він також можливости, щоб остерегти, „що як мені прийдеться номінувати іншого кандидата на суддю до Верховного Суду, то він напевно їм не подобається".

ЛЕҐАЛЬНА ПЛУТАНИНА навколо хвороби АІДС, зокрема громадські права хворих на цю недугу, продовжується. Існує дилема і щораз більше стейтові уряди таки починають схилятися до думки, що хворих на АІДС прийдеться ізолювати від решти суспільства.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ Департаменту праці, в наступних кількох днях Віллім Брок, секретар праці має на меті оголосити свою резиґнацію з цього посту і обняти провід над президентською кампанією сен. Баба Дола. Його відхід залишить дві порожні позиції в уряді президента Роналда Реґена після резиґнації дружини сен. Дола з посту секретарял транспортації.

ВЕРХОВНИЙ СУД у Каліфорнії змінив голосами 6 до одного рішення свого ліберального попердника у справі кари смерти і рішив, що злочинець, який убив іншу людину навіть без наміру може бути покараний смертю.

В ЧИКАҐО ДІЙШЛО ДО тимчасового порозуміння між автомобільною фірмою Дженерал Моторс та профспілкою Об'єднаних автомобільних робітників. Вірять, що всі робітники одорбять цей крок, тим більш, що він був поголовно одобрений 300 членним збором профспілкового проводу Дженерал Моторс.

ПОЇЗД ЛІНІЇ АМТРЕК у понеділок, 12-го жовтня ц.р., з'їхав з рейок біля місцевости Рассел в Айова, у наслідок чого біля 115 осіб було поранених. З першої перевірки виявилось, що поїзд зударився з краном, який робітники разом із зайвим вагоном відтягнули на бічні рейки одначе в переключенні поїзду на інші рейки вимикач належно не включився і поїзд в'їхав на бічні рейки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Фабрика фальшивок у Москві

Увесь світ уже давно знав, що большевицький режим користується фальшівництвом і брехнею, як головним засобом внутрішньої політики. Але ця метода переходить і на зовнішній терен, якщо треба нищити „ворогів народу". Не треба далеко шукати: цілий процес проти Івана Дем'янюка спирається на фальшивках, що їх доставила Москва і яким дає віру ізраїльський трибунал, бо тут ворожий українцям ізраїльський уряд Шаміра сприяє антиукраїнській політиці Москви. Але закохання у фальшуванні фактів і видумуванні неіснуючих речей не обмежується ані совєтською „Большою" Енциклопедією ані Українською Радянською Енциклопедією і „документами", що їх радо постачає Москва для переслідування українців. Ця манія фальшування переступила всі дотепер існуючі межі, „Крищен Саєнс Монітор", один із найповажніших і найчесніших американських часописів, у числі з минулої п'ятниці 9-го жовтня ц.р. подає, як то в окремому департаменті КҐБ, так званій „Службі А" фабрикується фальшивки на викрадених чи добутих різними штучками офіційних листах-блянкетах. Залишається вгорі блянкету його офіційну назву, підробляється підпис потрібного достойника, включно з підписом президента Реґена, і вписується провокаційний зміст. Такі фальшиві „документи" розсилають до різних чужих, особливо південноамериканських урядів чи їхніх міністерств закордонних справ, щоби компромітувати Америку і підюджувати дану країну проти Америки. „Крищен Саєнс Монітор" наводить деякі конкретні факти. Пресовий атташе Чехо-Словацької Республіки в Москві видурманив копію одного листа Американської Інформаційної Аґенції до одного генерала і згодом на такому ж блянкеті розіслано анонімово листа з провокаційним змістом.

Чеська амбасада у Москві рішуче відпекалася, наче би вона брала участь у тій фальшивці. Але вірогідно той лист дорогою почерез Прагу дістався в руки спеців від фальшування документів у КҐБ, яке недоступне для будь-якої перевірки. На блянкетах Білого Дому надруковано нібито листа президента Реґена до державного секретаря Джорджа Шулца і секретаря оборони Каспера Вайнберґера і розіслано до південноамериканських країн. Очевидно — білий Дім і Пентаґон рішуче заявили, що ніколи такого листа не писали ані не висилали. Але та фальшивка таки збурила злу кров у наївних південноамериканських людей.

Наче автоматично виринає питання: як погодити таку поведінку КҐБ з політикою Міхаїла Ґорбачова, наставлену ніби на започаткування „нового детанту" з ЗСА, щоб рятувати СССР від економічного банкрутства? Як погодити таку поведінку КҐБ з тезою, що Ґорбачов проголосив свою „гласність і перестройку" у порозумінні з КҐБ і спирається на КҐБ проти опозиції, яку має у високих старшин збройних сил та в партійно-державному адміністраційному апараті? Чи там у СССР, справді ліва рука не знає, що діє рука права, чи це свідома і плянова політика, наставлена проти Америки? Як можна з таким противником переговорювати, доводити до конференції на вершинах і підписувати з ним договір про частинне роззброєння, коли той противник водночас всіма можливими способами підміновує ЗСА, підбурює проти ЗСА інші держави і не дає ґарантії, чи зараз на другий день після підписання договору не почне його ламати?!

Фальшування документів і фабрикування фальшивок — це ніби дрібниця з такими справами, як радикальні реформи у ділянці економіки чи започаткування ліквідації збройних арсеналів. Але це все речі тісно взаємно пов'язані. Бо клаптика паперу не вартий договір, якщо між партнерами нема довір'я. А яке довір'я може бути до держави в якій всемоґуча поліція робить такі штучки. Чи можливо, що Ґорбачов не знає про це? Трудно повірити, а якщо знає, то веде дволичну і погану подвійну політику назверхніх усмішок і гарних фраз та одночасно мобілізування проти Америки всіма найпоганішими методами ворожих сил.

Очевидно: те, що знає редакція „Крищен Саєнс Монітор", знає Центральна Розвідча Аґенція, знає Пентаґон і знає ФБІ. „Не знає" демократична більшість Конґресу, яка зайнята війною проти власного Президента!

Василь Сокіл

ГРІХ І КАЯТТЯ

II.

На щастя, мова далі піде про поетесу, яку злодіям не вдалося знищити, про Ліну Костенко. Про неї у ч. 37 „Літературної України" з великим надхненням пише молодий літератор Володимир Базилевський. Він пише, що це жіночий феномен нинішньої поезії України. Належно високо оцінюючи „Марусю Чурай", „Сад нетанучих скульптур", „Скіфську Одісею", автор статті зазначає, що справа не в лідерстві поетеси, а в її духовному подвижництві, яке возносить її на вищий щабель читацького сприйняття.

На цій же сторінці газети як істотне доповнення до статті молодого критика надруковано нотатки старшого за віком критика, про які автор признається, що „могло так статися, що вони, ці нотатки не побачили б світу".

Якби що? Якби заборонили їх надрукувати? Ні, навпаки, якби вони не були написані. А так могло статися, якби він, колись рожево молодий, а вже такий металевоголосий (так себе характеризує цей критик) тепер не зважився привселюдно покаятись у заподіяних ним кривдах славетній нині поетесі.

Ну, що ж хвала і честь сміливцеві. Тим паче, є в чому йому посповідатись.

Молодий у 1957 році критик Юрій Барабаш написав розгромну рецензію на надруковані в журналі „Жовтень" три поезії Ліни Костенко, яка щойно дебютувала своєю першою книжкою поезії „Проміння землі". За ці три вірші металевоголосий критик звинуватив поетесу в занепадництві, книжності, манірності, скепсисі і недвозначно залякав її похмурими прогнозами.

Що це за прогнози були, видно з наступного: поетеса замовкла на довгі роки.

Через тридцять років, коли всім стала вочевидь велич поетичного таланту поетеси, Юрій Барабаш сповідається перед усіма, насамперед перед самим собою, відчувши потребу і знайшовши мужність озирнутися назад, осмислити власний шлях, щоб сказати правду в вічі.

Краще пізно, ніж ніколи. Віддаємо шану вельми доброзичливому Юрочці, якого так називали його в ті давні роки за його щире ставлення до покоління шестидесятників (та й до нас, підозрілих осіб старшого ґатунку). Раділи ми із подальшої діяльности Ю. Барабаша — редактора харківського „Прапора" і члена правління харківської спілки письменників, вдячні йому за те, що він подбав про справедливий принцип у прийнятті до спілки (на той час питання про прийом до спілки понад десять літераторів Харкова було заблькована в Києві, в тому числі і мене, грішного), з захопленням і надією стежили за дальшою кар'єрою товариша. І от він став видатним партійним функціонером ЦК КПСС, згодом заступником міністра культури СССР, — тепер я вже не знаю, до яких вершин піднявся товариш Юрій Якович Барабаш, здається, він уже й з високим науковим званням. Щасти тобі, Юрочку!

Чудовий, повчальний зразок чесности подав ти своїми нотатками „Розмова по щирости з самим собою", про яку йшла оце мова.

Повчальність цієї публікації як приклад каяття з приводу заподіяних кривд своєму колезі зобов'язує й інших винуватців стати на шлях сповіді, каяття в гріхах з готовністю спокутувати провини бодай „молінням у пустелі".

Принагідно перегортаю попередні числа „Літературної України" і натрапляю на аналогічний випадок. Читаю добірку про складну долю талановитого Григора Тютюнника. Автобіографія письменника (вперше через двадцять років опублікована) з драматичною переконливістю розкриває джерела таланту автора оповідань та повістей, які з неймовірним трудом пробивалися крізь залізобетонні заслони загартованих у партшколах металевоголосих критиків і лише після його трагедійної загибелі визнані шедеврами української новелістики.

Але хтось же повинен відповісти за все, що сталося з талановитим письменником. Може, когось треба покликати до суворої відповідальности. Можливо, хтось сам признається в заподіяних йому кривдах. Може, назвуть ім'я того, або він сам посповідається, — хто в 1979 році віддав розпорядження не згадувати в будь-яких матеріялах періодики ім'я Тютюнника Григора. Чи не став цей „законодавець" безпосередньою причиною наступного року передчасної смерти письменника? Нам важко назвати ім'я цього вбивця. Хай він сам, як Юрій Барабаш, знайде мужність назватися? Покаятися. Посповідатися...

Маємо великий сумнів, що він назветься. Можливо, це колективний злочин.

І це не настільки ймовірно, як і жахливо. Скільки було на нашому короткому віку злочинів, убивств, торturувань, гноблень та знущань, — а дійсного винуватця не знайти, — все діялося колективно.

Спитайте зараз першого-ліпшого члена правління республіканського СПУ, хто з них винен за судьбу Миколи Руденка, Олеся Бердника, Івана Дзюби, Сверстюка, Чорновола, Стуса та багатьох інших, невідомих чи мало знаних, — що могли стати визначними літераторами України? Адже при них це все беззаконня діялося. Адже так чи інакше всі вони були учасниками цього злочину. Хто з них нині признається в цьому?

Покищо ніхто. Крім Юрія Барабаша.

Павло Загребельний не зважився на такий подвиг.

На сторінці цього ж числа „Літературної України", в якій вміщено матеріяли про Григора Тютюнника, тодішній перший секретар республіканського правління

(Закінчення на стор. 4)

Ірена Лаврівська

„Лемковина" в Баффало

Дня 1-го жовтня 1987 року відбувся у Баффало, Н.Й., концерт ансамблю „Лемковина" з Польщі.

Ніхто не знав чого чекати. Мав приїхати танцювальний гурток — не приїхав. Значить, сам хор буде співати. Мушу признатися, що запал трохи впав..., але це ж наші лемки, частина нашого народу, та ще й кажуть, що майже сама молодь. Публіка заповнила залю. На самому початку авторка цього допису сказала пару слів про лемків і Лемківщину і про ансамбль „Лемковина", по-українськи і по-англійськи і куртина, поволі розсуваючись, під звуки „Гори наші гори" розкрила перед нашими очима гурт майже самої молоді. Дівчатка і хлопці і на прикрасу кілька старших „бачів" — все в лемківському одязі (не традиційному, я думаю, — в сучасному одязі лемківського села), розвивали свою могутню пісню при звуках капелі, , яка сиділа перед хором.

І зразу ми побачили, що це значить фолкльор, чистий, не викривлений всякими „уліпшеннями". Диріґент Ярослав Трохановський — знаменитий! Він був наче частиною хору, зливався з ним в одну цілість. Він своєю навіть ходою настроював хористів до такого, чи іншого виконання твору. А все це було так природно, щиро, з чистою, а не робленою любов'ю. І всі зразу побачили, що це буде небуденний концерт. І був! Я не буду перелічувати всіх точок по черзі, бо — заслухана в дію на сцені — не могла відірвати очей, а програмка, на жаль, не відповідала змістові і порядкові виконуваних творів.

З лемківським фолкльором я стрінулася віч-на-віч перший раз, то значить з оригінальним, правдивим лемківським. І все, що я побачила прямо захопило мене.

Мова — і то не тільки на сцені, але і між собою вони говорили по-лемківськи — потім пісні, багато з них старих перлин записаних і згармонізованих у більшості самим диріґентом, або Ярославом Полянським, який, однак, не міг приїхати. До речі, всі, майже, композиції були аранжовані на хор і капелю дуже добре, видно було високу музичну культуру обох: диріґента Ярослава Трохановського і Я. Полянського — мистецького дорадника ансамблю. Крім того були пісні створені новітніми поетами, що живуть на Лемківщині і навіть в переселенні, а все це був високої кляси фолкльор, який показав нам щиру душу і культуру лемків — таку інакшу, а таку нашу.

Конферансьє — Павло Стефанівський, виказав великий талант у цій ділянці. Говорив про те, чого не можна виспівати з побуту лемків, чи навесело, чи зворушливо, і тим в'язав усі точки програми в цілість, яка безумовно виявляла спосіб життя і буття лемків. І він, Павло Стефанівський, на закінчення першої частини прорецитував ним написаний вірш п. з. „Відповідь Шевченкові" на його Заповіт — „І мене в сім'ї великій, В сім'ї вольній новій, не забудьте пом'янути...". Це сильна, чудова річ, зворушлива, глибоко обдумана, накипіла болем і твердою постановою „Не забути", і торкнула глядачів до краю. А що потім, як почулись звуки „Реве та стогне" і всі чоловіки — виконавці програми — в цей момент скинули капелюхи з голів, мороз пішов поза шкіру. Публіка повинна була встати в тому місці (це ж їх гимн), але не встала — заскочена небуденним пережиттям. Ні, це не було роблене для дешевого ефекту — це було безпосереднє і щире, таке правдиве, що тяжко описати словами.

Друга частина ще краща. Очевидно програма правильно побудована на „наростанні" дії і моментів. Було багато веселих пісень, було багато дуетів, як і в першій частині і сольоспівів, але всі вони вели до другої кульмінаційної точки програми, якою був музичний монтаж „Сон". Написав його і виконав Петро Мурянка-Трохановський. Це шедевр під кожним оглядом. Жалко, що я не запам'ятала слів, заслухалась знову. Говорилось там про купу каміння і душу старого лемка, який, вернувшись на свою землю, просить прощення, що він її, цю дорогу землю, мусів був залишити... І якже ж це передалось публіці... Потрясаючо!

Вони не танцювали. Шкода, бо це доповнило б образ побуту лемків, але, співаючи цілий ансамбль жив на сцені, включаючися всеціло в те, що вони зображували. Щиро, природно, без зайвих додатків, а так як їм серце диктувало — і це удійлювалось публіці. Це велике мистецтво! Бо сцена — це зображення, відтворення життя — а не життя саме. Треба вміти так себе перевтілити, щоб те, що діється на сцені, було життям. І вони це вміли зробити.

Чи ви бачили того молодого чоловіка, що грав на басі? Він не грав на басі, він грав з ним, зіллявшись з інструментом в одну цілість і вклавши в нього свою душу.

А той скрипаль, що сидів посередині. Його скрипка з чудовим тоном була як жива, разом з ним.

Я пропустила багато моментів, які варто і треба було підкреслити, але хто все те видрукує... Наприклад дівчатка — всі як вибрані, личка свіжі, соромливі, голоси добрі-фолкльорні, нічого не перебільшено, легкі підсвистування, чи вигуки — все те затримано в пропорції і в природній формі. Не було в тому нічого „грубого", була чиста

(Закінчення на стор. 4)

М. Бараболяк

ҐОРБАЧОВ — „КНИЖКОВИЙ" МІЛЬЙОНЕР!

Відома в Америці практика: на державних позиціях не доробишся, фінансово радше тратиш. Але коли відтак напишеш книжку, станеш мільйонером. Згадати б хоч би Ніксона, Кіссінджера, працює теж над книжкою подружжя Картерів. До ряду цих „книжкових мільйонерів приєднався останньо, не повірите хто — генеральний секретар ЦК КПСС — Міхаїл Ґорбачов. Вістку про це подав у інтерв'ю на сторінках „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 12-го жовтня ц.р., видавець книжкової компанії Гарпер енд Ров Сімон М. Бессі. Книжка матиме наголовок: „Perestroika: Our Hopes for our Country and the World" і має вийти друком у листопаді

Американський видавець подає історію заходів у справі появи цієї книжки Ґорбачова: десь тому два роки у стрічі з представниками урядового московського книжкового видавництва піддав він думку чи Ґорбачов не написав би книжку про його ідею перебудови совєтської системи. Десь у грудні минулого року представник московської видавничої аґенції Юрій Ісаченко, стрінувшись в Ню Йорку з Бессі, заявив йому, що справа є на добрій дорозі і в короткому часі він дістане конкретну вістку. І справді американський видавець дістав із совєтської амбасади запрошення поїхати до Москви в справі книжки Ґорбачова. Він поїхав з дружиною (яка є співвидавцем) 4-го вересня ц.р. до Москви, і в Ленінґраді йому доручено рукопис Ґорбачова. Перевіривши вартість книжки на місці, підписано договір про її видання. Гонорар установлено у „шести цифрах". Совєтська сторона погодилась на незначні зміни у тексті, а Ґорбачов навіть подякував, що звернено йому увагу на деякі неточності. Хто написав книжку? Мабуть Ґорбачов мав помічників, як це прийнято і на Заході. На всякий випадок він фірмує книжку і бере таким чином повну відповідальність за її зміст. Сам таку книжку міг би написати хіба пенсіонер, як Ніксон, чи Хрущов а не людина на позиції генерального секретаря партії. Але скелет думок напевно його.

Ось виявилась тайна довгої відсутности Ґорбачова літом цього року в Кремлі: він викінчував на дозвіллі свого перебування на Криму книжки?

А тут гуляли здогади: було намагання отруїти Ґорбачова; він важко хворий; ось-ось у Політбюрі вирішать про його відставку, як колись Хрущова. Цитовано докази: справи веде у Кремлі Ліґачов, верховний жрець конґреґації комуністичної правовірности, і це був натяк, що майбутнє Ґорбачова невеселе. А вийшло, що між Ґорбачовим і Ліґачовим немає політичних розходжень, коли Ґорбачов передав на час своєї довшої відпустки ведення справ Ліґачову. Виглядає теж, що в Політбюрі немає якихось істотних розходжень, і хоч напевно там ведуться дискусії, Ґорбачов має за собою в принципі ціле Політбюро, якщо йдеться про напрямні „перестройки". Кажуть, що Реґен великий мистець у публічних зв'язках, та Ґорбачов, виглядає, його перевершив. А що він підхопив думку зі Заходу викласти свої ідеї у формі книжки, і то англійською мовою, вказує на те, яку вагу він кладе на з'єднання собі світової публічної опінії. У тому він насправді мистець. А в нас далі не доцінюється ваги його заходів, і пророчать його провал. Він підмуровує фундаменти російської імперії, які комуністична ідеологія поважно переїла, і тому він находить підтримку між росіянами. Осторожно можна висказати думку, що і нам може стати легше, бо це неминучий наслідок деякого „уцивілізування" режиму.

Але повернімось до книжки. Прийдуть переклади на різні мови світу, „роялтіс", принесуть Ґорбачову мільйони — і він стане великим капіталістом.

Як обтрястись йому від закиду „капіталіста". Коли б я був Ґорбачовом — купив би за ці гроші Раїссі великий діямант. Це певно заслуга цієї з роду українки, що Ґорбачов виріс так високо. Ця інтеліґентна, без сумніву духово західньої культури жінка, має на його політичні заходи більший вплив як Ненсі на Реґена. А кажуть, що Ненсі його перша дорадниця. На жаль, Ґорбачов мусітиме передати приходи з книжки на якусь добродійну ціль, бо не годиться „правовірному" комуністові робити гроші на капіталістичний лад і робити жінці дарунки! Принаймні ще не нині...

Марта Тарнавська

ПОТРІБНА ФУНДАЦІЯ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДІВ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

II.

А як під сучасну пору стоїть справа з перекладами українських літературних творів на англійську? В останніх десяти роках дуже пожвавило свою перекладацьку діяльність видавництво „Дніпро" у Києві. Тоді коли в 1950 і 1960 роках вряди-годи тільки появлялися англомовні видання українських письменників, що їх випускало московське видавництво „Прогрес" у здебільша дуже незадовільних перекладах роблених за посередництвом російської мови (у виданнях „Проґресу" вийшли були, наприклад, англомовні книги Шевченка, Франка, Гончара, Загребельного, Гуцала), то десь від половини 1970 років київське „Дніпро" почало досить реґулярно випускати чепурні, часом гарно ілюстровані, книжечки, у грамотних, деколи навіть зовсім задовільних англомовних перекладах, роблених безпосередньо з українських оригіналів. Таким чином появилася низка англомовних видань української клясики („Фата морґана" та „Дарунок на ім'янини" Коцюбинського, „Інститутка" Марка Вовчка, „Микола Джеря" Нечуя-Левицького, „Лісова пісня" Лесі Українки, книжки оповідань Франка, Васильченка, Тесленка); зразки сучасної української прози („Зачарована Десна" Довженка, „Червона хустина" і „Бур'ян" Головка, „Посол Урус-Шайтана" Володимира Малика, „Лебедина зграя" Василя Земляка, низка народних казок, виданих окремо та у збірнику, а також повісті та оповідання для дітей Всеволода Нестайка, Марії Пригари тощо.) Важливо відмітити теж, що у Києві появилися дві антології української прози та антологія совєтської української поезії.

Трапляються і окремі книжкові видання поезій одного автора (наприклад, Шевченка, Лесі Українки, Рильського), а навіть драми („Ярослав Мудрий" Кочерги). Переклади з української літератури появляються не тільки у книжкових виданнях, але і в англомовній періодиці, що її видають в СССР та в спонзорованих комуністичних англомовних виданнях за кордоном: можна знайти переклади з української літератури в таких поширених на Заході виданнях, як „Soviet Literature і Soviet Life", але найбільше їх в ілюстрованому місячнику „Ukraine" та у видаваному канадськими комуністами журналі „Ukrainian Canadian".

А як стоять справи в т. зв. еміґраційній діяспорі? Українська еміґрація в англомовних країнах Заходу сильна, багата, давно вже в англомовному світі заклиматизована. Є вже кілька поколінь народжених в англомовному світі людей українського походження, що їх першою мовою (а часом, на жаль і єдиною) є вже англійська мова — отже є навіть потенційний ринок зацікавлених читачів. Є студенти української літератури (часом навіть неукраїнського роду!) в американських, канадських, австралійських університетах. Є значна кількість молодих журналістів, письменників, людей академічного профілю, що професійно пишуть англійською мовою, але володіють ще й українською, отже могли б стати ідеальними перекладачами з української мови на англійську. Чи використовуємо ми цей потенціял, цю коньюктуру? На еміґрації появилося чимало дуже важливих англомовних праць про українську літературу: в ділянці літературознавства і критики західні видання мають величезну перевагу над совєтськими, не тільки якістю, але навіть кількістю. Це завдячуємо передусім праці наших університетських професорів та фактові, що їхні статті чи навіть книги про українську літературу можуть друкуватися і друкуються у загальних англо-американських зацікавлених славістикою виданнях чи видавництвах. Але коли мова не про літературознавство, а про переклади прози, поезії чи драми, справи не стоять так світло. Очевидно, існує вже чимало різних перекладів з української літератури, що появилися на Заході книжковими виданнями: серед них є і такі високовартісні речі, як повний „Кобзар" Шевченка як і велика антологія української поезії, як дві антології модерної української прози, як „Тіні забутих предків" Коцюбинського... Хто цікавий, може знайти інформації про ці та інші видання у моїх працях — у статті „Англомовна літературна україніка" („Сучасність", грудень 1981), в поточній бібліографії, що друкується реґулярно в „Journal of Ukrainian Studies", та в найновішому бібліографічному виданні Канадського Інституту Українських Студій, „Ukrainian Literature in English: Books and Pamphlets, 1890–1965".

Та невже ми „малим ситі", та вдоволяємося тим станом, який існує? Невже ми не бачимо, що є нагода, що є потреба, що є навіть обов'язок — і то негайно — зробити більше? Невже нам не жаль, що англомовному читачеві залишаються невідомими і недоступними такі потенційно цікаві для нього твори як драми й романи Винниченка, „Майстер корабля" Яновського, „Місто" Підмогильного, романи еміґраційних українських прозаїків Емми Андієвської, Уласа Самчука, Олекси Ізарського? Чи не сором, що немає досі англомовної антології зразків літературної творчости українських письменників, що живуть поза межами України?

В Австралії видавець, перекладач Юрій Ткач заклав собі власне видавництво „Bayda Books", що випустило досі кілька книжок з української літератури, в тому числі переклади прози Антоненка-Давидовича, Дімарова, Вишні, Шевчука, Качуровського. Добра ініціятива, варта того, щоб її підтримати і піднести на вищий рівень. Твердить видавець, що він може продати в Австралії 600-800 примірників своїх видань. Був час, коли він пробував справі цього бизнесу присвячувати увесь свій час і займатися ним професійно, повночасово, тобто — жити з нього. Це добрий приклад молодої людини з ініціятивою і бизнесовим хистом. Але промощування українській літературі шляхів у великий англомовний світ вимагає також знання літературного ринку, контактів з академічним світом, що цікавиться справами слов'янських літератур, доброї секції та високоякісного перекладу. В цьому відношенні велику позитивну ролю відіграло „Ukrainian Academic Press", що, будучи філією загальноамериканського видавництва фахової літератури „Libraries Unlimited", мало вже встановлені контакти і вироблену репутацію. Твори „Чорна рада" П. Куліша, „Невеличка драма" В. Підмогильного, антологія модерної української новелі, „Патетична соната" М. Куліша — вказували на добре продуманий плян видавництва, а згадувані вже „Тіні забутих предків" Коцюбинського — останній випуск цього видавництва (ще 1981 року!) — своїм поєднанням першорядного твору, знаменитого перекладу та високоякісної кратичної аналізи є чи не найкращим англомовним виданням з української літератури взагалі. Від директора видавництва д-ра Богдана Винаря, знаємо, що „Тіні забутих предків" і антологія новелі були друковані накладом 2,000 примірників, інші видання — накладом по 1,000 примірників. Це

(Закінчення на стор. 4)

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

відспіванням національних гимнів, американського і українського. Американський гимн відіграла Українська Струнна Оркестра, а український було відіграно з касетки через дуже добрі голосники павільйону. Отець д-р І. Біланич відмовив вступну молитиву, суддя Л. Подгорскі виголосила коротке слово на тему „Американська Конституція і українська спільнота", о. прелат Федорович в узгідненні з представниками Української Православної Церкви виголосив доповідь п.з. „Тисячоліття Християнства в Україні" (тут слідувало представлення офіційного представника Української Православної Церкви о. митрата М. Борисенка). Після цього мав слово посадник Вілсон Ґуд. Тут мав своє заключне слово інж. М. Борецький, голова Українського Громадського Комітету 200-ліття Конституції ЗСА. В тому часі прибув сенатор Джозеф Ракс з пенсильванійської леґіслятури, який вітав всіх українців дуже зворушливо та поділився своїми враженнями з України, яку він недавно відвідав. Він закликав всіх українців об'єднано працювати для України. Слідувала кінцева молитва, яку відмовив пастор Іван Ковальчук, представник Української Баптистської Церкви. На закінчення програми всі присутні відспівали „Боже Великий" при звуках мелодії, що передавалася через голосникову систему павільйону. Програмою проводив дуже успішно адвокат Данило Максимюк.

Треба підкреслити велике зацікавлення імпрезою репортерами телевізії, місцевої преси „Філядельфія Інквайрер" і „Філядельфія Трибюн" і радіостанції КУМ.

НТШ плянує...

(Закінчення зі стор. 1)

реві" під редакцією С. Гординського. В найближчому часі появляться два томи „Лемківщини" під редакцією проф. Богдана Струмінського у співпраці НТШ і ООЛ.

Прийнято рішення про участь в різних американських і міжнародних наукових конференціях. Відзначення 40-річчя існування НТШ в Америці відбудеться у Філядельфії в ЛяСалл університеті під гаслом „40 років української науки". Схвалено серію доповідей під головуванням проф. В. Калиновича.

Проф. В. Лев поінформував, що приготовляється до друку нові твори із серії регіональних видань, зокрема „Бойківщина" і другий том „Бережанщини" та інші.

Після засідання відбулася у вщерть повній залі доповідь прибулого з Мюнхену декана УВУ проф. Б.О. Соколюка про сучасні відносини в Україні у зв'язку з гаслами М. Горбачова „гласность і перестройка".

КОНҐРЕСМЕН ДЖЕК Кемп закупив час на телевізійну рекляму продовж чотирьох днів, яка підтримує кандидатуру судді Роберта Борка до Верховного Суду. Це 30-секундове оголошення представляє суддю Борка, як того, що підтримає традиційні консервативні вартості. Джек Кемп, кандидат республіканців на президента ЗСА, заявив, що зробив це тому, бо „лібералі в Америці заатакували і понизили людину гідности, людину закону і правопорядку".

XIII З'ЇЗД ДЕЛЕҐАТІВ

Української Гетьманської Організації Америки

відбудеться

в днях 31-го жовтня і 1-го листопада 1987 року в приміщеннях Східньо-Европейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського в Філядельфії, Па. при вул. 469 Фляминґо

Відкриття нарад в суботу, 31-го жовтня, о год. 9-ій ранку і реєстрація делеґатів.

Цього ж дня, о год. 6-ій веч. відбудеться **ПРИЙНЯТТЯ для ДЕЛЕҐАТІВ І ГОСТЕЙ,** на початку якого виголосить коротку доповідь **п. д-р БОГДАН КОВАЛЬ** на тему: **Роля Гетьманського Руху в сучасній українській політичній ситуації.**

ГОЛОВНА УПРАВА УГОА

Листування в справі З'їзду надсилати на адресу Головного Секретаря: DR. NADIJA TURKEWYCZ
11032 E. Grand River, Green Oak Tws., Mich. 48116

Ліда Фецюх і Юлія Дошна в дуеті з хором і капелею виконують пісню „Казала мі мама".

Табір української молоді в Кобурґу з нагоди джемборі

Під таким наголовком щоденник „Торонто Стар" 21-го серпня ц. р., помістив короткий прихильний допис про пластовий зліт в Канаді з країн вільного світу. Автором допису є Дан Гоґард. Ось що він пише:

„СКОБ!" — це оклик привітання поміж пластунами, при чому вони міцно потискають взаємно свої лівиці. Такий привіт лунав часто, коли понад 800 юнаків і юначок українського походження отаборилися на 122-гектарній (300-акровій) площі в сільській околиці на схід від Кобурґу, Онтаріо.

Цей привіт означає: „Сильно, красно, обережно, бистро", і ним вітаються члени Пласту — організації української молоді в усіх країнах вільного світу.

Уніформовані хлопці й дівчата станули п'ятиденним табором для змагань, пописів, ігор, спорту і культурних імпрез.

Юнацтво прибуло з країн Европи, Австралії, Нової Зеляндії й Південної Америки, щоб відзначити 75-ліття існування Пласту й 40-ліття його заснування в Канаді.

— Ми стараємося згуртувати молодь з усього світу, щоб познайомилися взаємно, — сказав голова канадського Пласту й головний організатор з'їзду Орест Джулинський.

Пласт був заснований в 1911 році. Організація базується на принципах світового скавтінґу, але враховує теж українську духовість. Коли совєти окупували Україну, зв'язки з рідним краєм повністю порвалися.

— Ми намагаємося зробити українську мову офіційним засобом порозуміння в Пласті, хоч це нелегко з народженим тут поколінням, — сказав О. Джулинський.

Поки прибути на „Пластову Січ" біля Кобурґу, пластуни відбули 10-денні табори в Квебеку й у різних місцевостях в Онтаріо. Змаганням і пописам приглядалися численні гості".

Допис прикрашений великим фото зі змагань у малюванні картин.

Х. Д.

„Лемковина"...

(Закінчення зі стор. 1)

добре грають, але й розвеселяють публіку (басист).

Згадати треба велику працю диригента Я. Трохановського, який блискуче, з завзяттям і знанням, керував ансамблем. На окреме відмічення заслуговує конферансьє П. Стефановський який був душею концертової частини, а своєю прорецитованою „Молитвою до Шевченка", яка кінчається словами, що „я українець з Лемковини ніколи не забуду горя України", зворушив душі слухачів до самої глибини. Без сумніву П. Мурянка-Трохановський непересічний талант і дуже корисна одиниця в „Лемковині".

Велика нюйоркська публіка стоячи прощала молодих гостей з Польщі. Президент Української Кредитової Кооперативи „Самопоміч" мгр Роман Гуглевич в асисті головного касира цього українського банку д-ра Івана Сєранта, вітав „Лемковину" і вручив на руки диригента для кожного учасника грошовий подарунок, а Мирон Мицьо, колишній політичний в'язень і сам вихідець з Лемківщини, вручив керівникам китицю квітів і вітав їх від земляків-лемків.

Хтось на залі започаткував спів українського національного гимну і вся заля підхопила цей спів, закінчуючи цим тріюмфальний виступ „Лемковини" в Ню Йорку.

Цього ж самого дня, тобто у неділю 11-го жовтня, „Лемковина" виступила у Кліфтоні, Н. Дж., де дала концерт в залі школи Клифтон Сініор знову ж при великій участи українців. Раніше „Лемковина" дала концерт у Вашінґтоні, Едісоні, Н. Дж., і у Філядельфії.

У Едісоні ансамбль вітав Блаженніший Владика Мстислав.

У понеділок, 12-го жовтня, учасники ансамблю відвідали приміщення Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Ситі, де їх гостили перекуско і теплим словом привіту головний предсідник УНС д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан. Був припадково присутній у канцелярії головний контролер Степан Гавриш. Не було тільки головного касира Уляни Дячук, яка вклала так багато праці, щоб турне „Лемковини" випало добре. Для неї організатор турне Г. Міхальскі залишив китицю квітів і тепло згадав про конструктивну співпрацю з УНСоюзом.

Коротко виступив також голова Українського Суспільно-Культурного Товариства (УСКТ) Євген Кохан, який підкреслив, що молоді хлопці і дівчата в Польщі плекають культуру своїх батьків, згадав про існування понад 60 різних культурних колективів, центральний культурний фестиваль в Сопоті і звернув увагу на існування багатьох проблем, які, як він підкреслив, має кожна спільнота, включно з українцями на Заході. Він подякував УНСоюзові за спонзорство і заявив, що 350-тисячна українська громада в Польщі робить все що може, бо „рости і діяти нам треба".

Коротко виступили також диригент Я. Трохановський і П. Стефановський, який назвав „Лемковину" перлиною реґіональної культури. Працівники Головної Канцелярії УНС і гості заспівали собі взаємно „Многая літа". При тій нагоді Степан Шуган подарував Трохановському збірку-партитури українських пісень для хору. Опісля гості оглянули приміщення УНС.

У вівторок, 13-го жовтня, „Лемковина" виступила в Кін коледжі в Юніон, Н. Дж., відтак ансамбль від'їхав на Союзівку на два виступи.

Петро Мурянка- Трохановський виконує свою поему „Сон" на вокальному тлі хору пісні „Ой верше, мій верше".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Рочестерська громада відпровадила на вічний спочинок св. п. В. Гавриляка

Погідного липневого дня рознеслася по Рочестері і околиці сумна вістка, що в суботу, 25-го липня ц.р., несподівано помер на 74-му році життя Володимир Гавриляк, заслужений діяч української громади міста Рочестер, Н. Й.

Володимир Гавриляк народився 1913 року в Україні в селі Данильче Рогатинського повіту. Там же здобув початкову освіту, а гімназію закінчив у Рогатині. У рідному селі і околиці організував молодечі організації „Каменярі", а також працював для розвитку кооперації і читальні „Просвіта".

У рідному селі повінчався з Марією Сидор, яка приїхала з Америки, де народилася. Завдяки їй у 1939 році вдалося виїхати до З'єднаних Стейтів і Володимирові. Приїхавши до Рочестеру, Володимир Гавриляк зразу ж включився в громадську працю, нав'язав тісні контакти з місцевими українцями, які гуртувалися при Українському Народному Домі.

Почалася Друга світова війна, і воєнна хуртовина не минула і В. Гавриляка. Він був покликаний до американської армії і приділений до 88-ої дивізії, котра воювала з німецькими окупантами в Італії. Там же Володимир був поранений. Після одужання далі виконував свій патріотичний обов'язок аж до закінчення війни.

Повернувшись до Рочестеру, протягом 22 років працював у поштовому уряді, але й про громадську працю не забував. Він з честю виконував свої обов'язки у товаристві ім. Драгоманова в Робітничому Союзі, в Українському Народному Домі, був секретарем 316-го Відділу Українського Народного Союзу, а також секретарем Рочестерської Округи УНСоюзу (до 1978 року), потім головою Округи. У 1982 і 1986 роках на Конвенціях УНС був вибраний головним радним.

Від 1953 року В. Гавриляк, як кооператор, помагав організувати і розвиватися українській „Кредитівці", де був головним касиром. Завдяки йому та іншим таким же ентузіястам „Кредитівка" розрослася до мільйонової установи. Протягом 32-ох років він брав участь у виданні і постійно дописував до журналу УКСпілки „Кооперативна Думка". Його численні статті на громадсько-господарські і кооперативні теми були цікавими і актуальними.

У похоронному заведенні Павла Гарріса о. П. Бумбар відправив Парастас, під час якого співав хор „Сурма" під диригентурою інж. Ярослава Матковського.

В день похорону, у вівторок рано, 28-го липня, перед церквою св. Йосафата зібралася численна громада, серед якої були представники українських організацій Рочестеру, які прийшли віддати св. п. В. Гавриляковi належну пошану і відпровадити його на вічний спочинок. На похорон приїхали головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис і голова управи Централі Українських Кооператив Америки Дмитро Григорчук.

Домовину до церкви несли американські ветерани, члени Українського Народного Дому, 316-го Відділу УНС, Братського Союзу, відділ ім. Драгоманова.

Заупокійні відправи відслужили о. П. Бумбар і о. М. Лазовський. Після відправ жалобна автоколона з більш як 40 авт проїхала дорогами на цвинтар св. Гробу при Лейк евеню, де св. п. Володимира похоронено побіч дружини Марії. Над відкритою могилою місцеві ветерани війни віддали покійному побратимові військову почесть салютом і попрощали сурмою, жалібний голос якої рознісся вдалечінь, і сальвою.

Павло Гарріс від імени родини покійного подякував усім за участь у жалобних обрядах і попросив присутніх на тризну до Народного Дому, котру приготовила управа. На тризні за головним столом сиділи дві дочки покійного — Ліса і Кріса з чоловіками та інші члени родини. Від УНСоюзу покійного попрощав головний предсідник д-р Іван Флис, підкресливши його працю в розбудові Українського Народного Союзу. Від Народного Дому св. п. В. Гавриляка прощав Іван Кучмій, від „Кредитівки" — Мирон Баб'юк, від ЦУКА — Дмитро Григорчук, від Братського Союзу — його предсідник Іван Олексин, від товариств і установ, що знаходяться в Народному Домі, — Василь Іванців. Всі промовці складали співчуття родині і підкреслювали заслуги покійного для української громади.

Дмитро Пристай

Американці в Обороні Людських Прав в Україні
43 Midland Place, Newark, N.J. 07106. (201) 373-9729
запрошують вас на

ЗІЗНАННЯ
Данила Шумука і Йосифа Терелі
перед
Конґресовою Гельсінкською Комісією
у четвер, 22-го жовтня, ц. р. о год. 10-ій ранку у сенатському будинку Дирксона, заля ч. 138

По полудні того самого дня відбудеться
ПРИЙНЯТТЯ з ПЕРЕКУСКОЮ і НАПИТКАМИ в честь Шумука і Терелі
Господар прийняття **Сенатор Френк Лотенберґ з Ню Джерзі**
у залі ч. 216, сенатського будинку Гарта від 4:00 до 6:00 вечора

Прибудьте численно і заохотіть ваших сенаторів і конґресменів взяти участь у тім урочистім святі вітаючи наших нескорених на волі.

Автобус до Вашінґтону буде виїздити о 4-ій годині ранку з площі церкви св. Івана Хрестителя, Сенфорд Авеню, Нюарк, Н. Дж. За інформаціями просимо телефонувати до Божени Ольшанівської на (201) 581-5000 вдень і (201) 373-9729 вечором.

Ділимося сумною вісткою, що в Україні упокоїлася в Бозі на 73-му році життя наша незабутня СЕСТРА, ТЕТА, БРАТАНИЦЯ

св. п.

Мирослава Устіянович з дому Чайковська

ПОХОРОН відбувся 6-го жовтня 1987 року.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!
Про молитви за спокій Її душі просять:
ОРИСЯ ЛОНЧИНА — сестра
МАРІЯ СТАВНИЧА — тета
та ближча й дальша Родина

З великим смутком сповіщаємо Родину, Друзів і Знайомих, що дня 13-го жовтня 1987 р. по довгій і тяжкій недузі упокоїлася в Бозі наша Найдорожча ДРУЖИНА І ТЕТА

бл. п.

Дарія Терещук Яременко

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 16-го жовтня 1987 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 17-го жовтня 1987 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя, 719 Sanford Avenue, Newark, N.J., а звідтам на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
муж — АНТІН
братаниці —
ЛІДІЯ ЛИСАК з мужем, дітьми і їх родинами
ІРИНА ЯВОРСЬКА з мужем, дітьми і їх родиною
сестрінок — ЯРОСЛАВ СИТНИК з дружиною дітьми і їх родиною
братова — МОНІКА ТЕРЕЩУК з дітьми і їх родинами
кузен — РОМАН АЛИСЬКЕВИЧ з дружиною і їх родиною в Арґентині
та ближча і дальша Родина

Ділимося сумною вісткою, що дня 18-го вересня 1987 року в Івано-Франківську по довгій і тяжкій недузі, на 76-му році життя відійшов у Вічність

бл. п.

МИРОСЛАВ АНДРІЙ БУРАЧИНСЬКИЙ

ДОКТОР МЕДИЦИНИ

РОДИНА

Гріх...

(Закінчення зі стор. 2)

СПУ бачте, також з почуттям великого жалю пише:

„Як неохоче Григора пускали в літературу", як не друкували, як цькували. Як мало не кожне з надрукованих оповідань ставало приводом для літературних доносів Л. Санова і предметом „розбирательства" і оргвисновків у різних літературних інстанціях. Як викидали з книжок його найкраще ('Смерть кавалера', 'Три зозулі з поклоном') І як за життя сторонилися Григора, а по смерті вхопилися обома руками, і знайшлося безліч ревнителів його таланту."

Чим же допомогло кривдженому письменникові правління спілки письменників? Хіба не в цьому головне завдання письменницької організації? Та ще й очолюваного такими авторитетними особами.

Ані чим не помогло! Ані одним порухом пальця! Помогти, захистити, підтримати? Та ні, Боже мій! Не друкувати, цькувати, вживати „оргвисновки" — це було!

Тільки після смерти правління спілки письменників „вхопилося обома руками" за талановитого Григора. І нарешті виявило турботу...

З наміром хоч якось виправдатися Павло Загребельний скрушно розповідає у цій же статті:

„Ми хотіли поліпшити житлові умови хоч його дітям. Пішли з Ю. Мушкетиком до високопосадного чоловіка, від резолюції якого залежали долі письменників і їхніх живих і ненароджених дітей (в прямому і переносному значенні...) Той тільки глянув на нас і негайно став щосили демонструвати „державний підхід"... Вдову Тютюнника він викреслив з особливим смаком: „Не положено!"

Знайшов чим похвалитися тодішній перший секретар республіканського правління СПУ! Ви ж чуєте, — „ми хотіли... ми пішли... а той тільки глянув на нас..." „Не положено!" Отакий „державний підхід".

Хоч би вже мовчав шановний Павло Архипович! І не розписувався у власному безсиллі.

А чому б йому зараз, у час гучної гласности, не побоятися бодай назвати ім'я того „високопосадного" вельможі?

Не положено! І тут діє „державний підхід"? Адже той вельможа, можливо, й досі сидить на високій посаді і від його резолюції й нині залежить долі письменників? Цілком ймовірно. То краще не чіпати? Стати далі від гріха

І не усвідомити, що таким умиванням рук робиш великий гріх, навіть злочин, фактично покриваючи літературних убивць, про злодійську ролю яких Павло Загребельний згадав такими словами:... „література чи не єдина (крім хіба що політика) галузь людської діяльности, де вбивці вільно походжають і після смерти своїх жертв, не відчуваючи ніяких докорів сумління. Часто я думаю: чому досі в історії літератури не введено терміна 'літературні вбивці'?

Ну, що ж, — думайте. Може, дехто в результаті глибшого думання зважиться на каяття, відчувши докори сумління.

„Лемковина"...

(Закінчення зі стор. 2)

краса українського лемківського села і його культура, без зайвого шліфування і додатків, які цю культуру засмічують. Було багато чудових моментів: „Дротар", „Бача", „Казала мені мама", „Повіжте мі, куме Гнате", „Ей, придь до нас шугаю" і інші.

Як дуже різний є фолкльор лемків, як дуже специфічний, виказала в'язанка польських народних пісень, виконана добре, в характері, — і тут різниця між польським фолкльором, а фолкльором українських лемків була очевидна.

Абстрагуючи від емоцій, ансамбль виявив високу музичну культуру, велике багатство фолкльорного матеріялу, відтвореного помистецьки.

А для нас — це було євшан-зілля! Душевний корм, такий потрібний нам благородний застрик: подивіться на них і порівняйте з нами.

У статті Ярослава Полянського читаємо, що щойно після зорганізування Українського Суспільно-Культурного Товариства (УСКТ) почали творитися художні гуртки, і стихійно почали свою працю. Значить: початком, чи поштовхом, чи ініціятивою був УСКТ, і йому, цьому товариству, належиться подяка за те, що зуміло уможливити ріст і розвиток суспільно-культурного життя українців в Польщі. Головою Товариства є тепер Євген Кохан, і на його руки склали подяку представники бафалівської громади. Під опікою УСКТ є також хор „Журавлі", який не так давно зарепрезентував себе в Америці як висококультурна хорова одиниця. Але це зовсім інший жанр. Та одне в них було спільне: мистецтво високої кляси!

Потрібна...

(Закінчення зі стор. 2)

тиражі невеликі, але вони повністю розійшлися. Цього року — знаємо з іншого джерела — для студентів української літератури в Гарвардській літній школі англомовних цих видань забракло: отже були покупці, не було книжок! Запевняє нас д-р Винар, що перервана на шість років праця Українського Академічного Видавництва буде відновлена, що деякі із вичерпаних видань вийдуть новими накладами. Київське видавництво „Дніпро" англомовні переклади з української літератури друкує звичайно тиражем 2,000-3,000 примірників; деякі з цих книжок перевидаються пізніше поновними накладами. Дитячі казки друкує „Дніпро" у значно більшій кількості, переважно по 30,000 примірників.

Тут варто навести ще одну порівняльну аналогію. Живе в Канаді чеський письменник-еміґрант Йосиф Шкворецький, що має вже світове ім'я і що його твори перекладені на англійську мову виходять великими накладами в передових американських видавництвах. Дружина письменника є власником невеликого видавництва в Торонто, що видає чеською мовою книжки Шкворецького та інших чеських письменників. З уваги на славу Йосифа Шкворецького це видавництво його дружини звернуло на себе увагу американського видавничого світу. В передовому фаховому журнал видавців „Publisher's Weekly" появилося свого часу інтерв'ю з пані Шкворецькою про справи її чеського видавництва. „Чи дуже ви доплачуєте до вашого підприємства?" запиталися із поблажливим співчуттям комерційно настроєні редактори „ Publisher's Weekly". „Зовсім не доплачую", — заявила пані Шкворецька. „Наклад 5,000 примірників книжки чеською мовою ми, звичайно, розпродуємо, а це вистачає, щоб видання себе оплатило". Така ось ревеляція! Скільки в Канаді і Америці чехів? А скільки українців? Цифри і статистика говорять більше і правдивіше, ніж декламації про „тисячолітню українську культуру"...

Так стоять справи із книжковими виданнями, а як із періодикою, з перекладами в журналах? З періодичних українських видань англійською мовою більшість взагалі не друкує літературних творів. Тільки вряди-годи у таких журналах як „Journal of Ukrainian Studies", „Ukrainian Review", „Forum", „Smoloskyp", „Focus on Ukraine" появиться якесь оповідання чи вірш українського автора. Дуже рідко трапляються переклади з української у загальнолітературних американських чи канадських журналах.

Варто було б подумати над тим, щоби справі англомовних перекладів з української літератури надати ширшого розмаху. Щоби не вдоволятися тільки десятком книжок на протязі десятиліття, та ще й смішно малими накладами, які не можуть виконати своєї місії не то, що в широкому англомовному світі, але навіть в еміграційному, українському. І тут зразком могла б послужити нам згадана на початку цієї статті голляндська фундація. Передусім треба усвідомити сам принцип: справа ця потребує підтримки грішми і уважного піклування. Не говоримо тут про якісь багатомільйонові проєкти, що вимагають велетенських зусиль і величезних збірок фондів. Справу можна почати у відносно навіть скромному маштабі — її може започаткувати невеликий гурт людей і один більший чи кілька менших фундаторів. Якби створилася така фундація і започаткувала, наприклад, видання англомовного щорічника української літератури — видання, що повинно стати на міцних фінансових основах, і мати оплачених редакторів і співробітників — це був би стомилевий крок уперед, який міг би за деякий час принести далекосяглі зміни в сучасний стан англомовної літературної україніки. Дивний парадокс, над яким варто застановитися: поширення української літератури в англомовних перекладах по всьому світу дасть новий престиж нашій літературі, нову гідність, а знайомство із нею світового читача стимулюватиме нашу літературу рідною мовою, дасть їй потрібний поштовх підійматися до світових стандартів, не дасть їй занидіти і загинути!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УВСТ „Ч. СІЧ" — Говелл „Кікерс" С К 2:2

У третій рунді за чемпіонат І-ої дивізії Ґарден Стейт Ліґи, що відбулися в неділю, 4-го жовтня ц.р., ремісувала з клюбом Говелл „Кікерс" 2:2. У звітовій зустрічі наша дружина все ще не показала гри, якою відзначалася в минулому сезоні та літньому турнірі ДАБ, хоч у складі в основному не сталося великих змін. Вибув до коледжової дружини Сабрій, але прибув досвідчений Богдан Куцина і повернувся Дж. Зулійо. Інша річ, в цих змаганнях „Ч. Січ" не тільки виступила без недужого Павлюса, але через невідомі причини на повних 20 хвилин гри запізнилися Каміка, Фонґ і Апозато, отже дружина була змушена грати з 10-ма футболістами цілих 20 хвилин, коли суперники здобули ведення 1:0. Решту 25 хвилин першої півгри господарі „ладнали" гру і навіть мали можливості вирівняти, а то й здобути ведення, якщо б не горячкові перестріли наших напасників. Після перерви гра ніби наладналася і, здавалося, наші футболісти віднайшли врешті минулорічний ритм. Уже в 52-ій хвилині „Січовики" вирівняли 1:1, що його ефективно здобув Андрій Бакун. У 69-ій хвилині знову Бакун, цим разом з подачі Чижовича, підніс вислід до 2:3. З цим вислідом могли закінчити гру наші футболісти, якщо б не допустили помилки в кінцевій фазі зустрічі, коли за дотик рукою м'яча недалеко (приблизно 15 м) воріт „Ч. Січі" суддя зарядив вільний стріл. Не зовсім вдале уставлення „стінки" змагунами господарів допомогло футболістові „Кікерсів" післати м'яч поруч, який на мить ще зупинився від удару до стовба, але його переочив воротар і він вкотився до сітки воріт. В останніх хвилинах господарі провели ще кілька контратак, але до здобуття переможного голя не дійшло.

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, В. Науменко, Ромійо, Куцина, Ансальмо, Брієнза, Торій, А. Бакун, Зулійо, Чижович, Фонґ, Каміка, Апозато. Провідник Вол. Бакун.

УСВТ „Січ" II — Іст Бранзвик Юнайтед 5:1

Друга дружина здобула високу перемогу на виїзді в Іст Бранзвику з місцевим клюбом „Юнайтед" 5:1. Переможні голі для „Ч. Січі" здобули: Лоза — 2, Пуглісі — 2 і Мурся. Крім них у складі дружини виступали: Т. Науменко, Мюніс, В. Науменко, Сантана, Гадулик, Ю. Ґбур, Б. Ґбур, Я. Твардовський, Алміда, Б. Науменко. Провідник Віктор Науменко.

(от)

УСО „Тризуб" — Факс Чейс 1:3

Цими змаганнями, що відбулися 20-го вересня ц.р., І-ша дружина „Тризуба" розпочала свій новий сезон. Не зважаючи на те, що це були перші змагання, гра проходила в швидкому темпі, в якій обидві дружини створили ряд добрих нагод до здобуття голів. Конто відкрили господарі вже в 2-ій хвилині, але в 11-ій хвилині наші футболісти вирівняли 1:1. В свою чергу суперники здобули ведення 2:1. Після перерви наша дружина протягом 35-ти хвилини тримала ініціятиву і знову створила ряд критичних ситуацій у підворітті господарів, але напасники „Тризуба" не зуміли здобути ні одного голя. В кінцевій фазі змагань Факс Чейс стрілили свого третього голя зустрічі. Треба відмітити, що в порівнянні з минулорічним складом І-ої дружини в ній зайшли значні зміни. Відрадно, що вони сталися на користь українських футболістів, яких стало значно більше: Прончік, Гарматій, Дорошенко, Козак (капітан), Станько, Анджело, Борушкін, Джовс, Ковальчук, Леблянк, Лоза. Новим провідником дружини став Ю. Літинський.

Впродовж останніх п'яти сезонів І-ша дружина „Тризуба" здобула п'ять разів чемпіонати „Мейджор Дивізії". Це змогло статися завдяки жертвенному провідникові, яким протягом цього часу був невтомний Михайло Юрчак. Після 30 років відданої праці для футбольної ланки „Тризуба" Михайло Юрчак подався на односезоновий відпочинок, який, очевидно, йому належиться.

(-)

Поразки українських футбольних клюбів

У неділю, 20-го вересня ц.р., пройшла 25 рунда розгривок за чемпіонат вищої ліґи СССР, в якій не „повезло" українським футбольним клюбам.

Дніпропетровське „Дніпро", що між українськими футбольними клюбами має найкращі можливості наздогнати на першому місці московський „Спартак", приймало у себе на стадіоні „Метеор" московське „Динамо", з яким закінчило ремісовим вислідом 1:1. До змагань приглядалося 30,000 симпатиків „Дніпра", які повертали додому розчаровані, адже їх дружина тепер відстає від „Спартака" різницею вже двох точок.

Донецький „Шахтар" ремісував у себе в Донецьку на стадіоні „Шахтар" при участі 35,000 глядачів з військовим клюбом ЦСКА вислідом 1:1. В показнику табелі ігор дружина вуглекопів займає п'яте місце.

Харківський „Металіст" відбув поїздку до Москви, де на місцевому центральному стадіоні ім. Леніна при участі тільки однієї тисячі глядачів зазнав поразки з клюбом „Торпедо" 0:1. Після цих змагань харків'яни опинилися на десятому місці.

Київське „Динамо" зустріло у себе на стадіоні лідера вищої ліґи — московський „Спартак", і несподівано програло вислідом 0:1. Після тієї поразки київляни залишилися на восьмому місці. Не зважаючи на хмарну й дощову погоду, на стадіон прибуло 72,000 симпатиків київлян, яких, як звичайно в зустрічах з московськими клюбами, старанно берегли численні відділи міліції, КҐБ і війська.

Футбольні зустрічі в Києві — це єдина арена, де поневолені українці можуть продемонструвати свою ненависть до російських окупантів. Цим разом цю люту ненависть „підігріла" програна київлян. Не маючи можливости продемонструвати більш драматично на стадіоні, де, як вже згадано, з'явилися численні відділи „правопорядку", київська молодь подалася на київський залізничий двірець, де в друге зустріла москвичів, цим разом з палками, камінням, пляшками і кулаками. В репліці „А на вокзалі-нічия" в київській „Спортивній газеті" ч. 113, між іншим написано: „Важко сказати, в кого саме виникла ідея продовжити матч. На трибунах спартаківських болільників опікали представники органів право порядку. Поквитатися з ними на стадіоні можливости не було. Зате на вокзалі сутичці ніхто не заважав. Це вже потім, коли з дзенькотом посипалися шибки з вікон вагонів, а пасажири швидко кинулися рятуватися на верхні полиці, прибув наряд міліції. Кількох хуліганів було затримано... Як трапилося, запитує звітодавець, що міліція „забула" про горе-болільників уже за брамою республіканського стадіону? Як покарано затриманих на вокзалі? Чи мають відношення до інциденту члени київського клюбу шанувальників футболу? На ці запитання редакція чекає відповідей", — закінчує репліку газета.

(от)

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮЛІЯ БАРДАЧОВСЬКА, член УНС Відд. 259-го ім. Рождества Пречистої Діви Марії в Чикаго, Ілл., померла 7-го вересня 1987 року на 95-му році життя. Нар. 1895 року в Польщі. Членом УНС стала 1926 року. Залишила у смутку сина Петра, дочку Джосефіну, семеро внуків і 12 правнуків. Похорон відбувся 10-го вересня 1987 року на цвинтарі Воскресення в Джастис, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Юлія Ґуглик, секр.

ВОЛОДИМИР СТЕФАНІВ, член УНС Відд. 277-го ім. св. Івана в Гартфорді, Конн., помер 14-го липня 1987 року на 76-му році життя. Нар. 12-го лютого 1911 року в Україні. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Катерину, сина Волтера, невістку Патрисю і троє внуків Волтера, Меґен і Єлисавету. Похорон відбувся 15-го липня 1987 року на цвинтарі св. Михаїла в Ґлестонбирі, Кт.

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Гладун, секр.

МИХАЙЛО АНДРИЦ, мол., член УНС Відд. 235-го в Росфорді, Огайо, помер 9-го серпня 1987 року на 69-му році життя. Нар. 15-го листопада 1917 року в Росфорді, Огайо. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку Кечнет Дуен і Морел Брус. Похорон відбувся 13-го серпня 1987 року на цвинтарі Оттава Гиллс Меморіял в Толідо, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Мелник, секр.

ТЕОДОР БОБЕРСЬКИЙ, член УНС Відд. 274-го ім. свв. Петра і Павла в Янгставні, Огайо., помер 7-го серпня 1987 року на 62-му році життя. Нар. 24-го листопада 1924 року в Янгставні, Огайо. Членом УНС став 1943 року. Залишив у смутку дружину Ірену; синів: Александра, Джеймса і Павла; доньок: Керол, Мері і Кеті. Похорон відбувся 11-го серпня 1987 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Янгставні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Гелен Сенедяк, секр.

Полковник ПЕТРО СОДОЛЬ ЗІЛИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 182-го в Ню Йорку, Н.Й., помер 18-го травня 1987 року на 94-му році життя. Нар. 24-го квітня 1887 року в Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Марію, доньок Наталію Дзядів та Олександру Стасів з родинами, та сина Петра з родиною. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Духа В Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Б. Ластовецький, секр.

ЗАХАР КОЛОДІЙ, член і довголітній предсідник 221-го Відд. УНС ім. св. Стефана в Чикаго, Ілл., помер 14-го вересня 1987 року на 67-му році життя. Нар. 1920 року в селі Стрептів, Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Софію, дочку Евгенію Дудич з мужем Богданом, сина Мар'яна з дружиною Олею, сестру в Україні і п'ять внуків. Похорон відбувся 18-го вересня 1987 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Карачевський, секр.

КАТЕРИНА ЗИВАН, член УНС Відд. 5-го ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й., померла 24-го вересня 1987 року на 87-му році життя. Нар. 11-го грудня 1899 року в Україні. Членом УНС стала 1956 року. Залишила у смутку сина Володимира, доньку Ґрейс Нокс, четверо внуків, п'ятеро правнуків і сестру В. Дженсен. Похорон відбувся 28-го вересня 1987 року на цвинтарі св. Карла в Іст Фармінґдейл, Л. І., Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Климишин, секр.

ВІРА ЯЦИКЕВИЧ, член УНС Відд. 15-го Т-ва „Україна" у Вашінґтоні, Д. К., померла 30-го серпня 1987 року на 73-му році життя. Нар. 1914 року в Чорткові, Україна. Членом УНС стала 1949 р. Залишила кевича з дружиною Сонею, внуків Адріяну і Ліду та дальшу родину на Україні. Похорон відбувся 4-го вересня 1987 року на цвинтарі Мт. Олівет у Вашінґтоні, Д.К.

Вічна Їй Пам'ять!

Остап Зинюк, секр.

ВАСИЛЬ КОПИСТИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 18-го вересня 1987 року на 63-му році життя. Нар. 29-го лютого 1924 року в селі Ракавиці, Підгайці, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Ольгу Максимів з мужем Петром; сина Андрія з дружиною Тамарою, дочку Христину, внуків Андрея і Данила, брата Івана, сестер Ярославу і Анастазію з родинами; племінників і племінниць. Похорон відбувся 22-го вересня 1987 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Семків, секр.